

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Інститут державного управління»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови приймальної комісії,
в. о. ректора Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

_____ Олександр ГОЛОВКО
« ____ » _____ 2024 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
з публічного управління та адміністрування
для вступників на навчання за денною та заочною формами
для здобуття освітнього ступеня «магістр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
за освітньо-професійною програмою
«Публічне управління економічною
і цифровою модернізацією суспільства»
на основі ступеня магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст**

Харків - 2024

Програма фахового вступного випробування з публічного управління та адміністрування для вступників на навчання за денною та заочною формами для здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за освітньо-професійною програмою «Публічне управління економічною і цифровою модернізацією суспільства» на основі ступеня магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

Укладачі: д.держ.упр., проф. Коваленко М.М. (гарант освітньої програми);
д.держ.упр., проф. Латинін М.А.;
д.держ.упр., проф. Дунаєв І.В.;
к.держ.упр., доц. Серенок А.О.

ВСТУП

Програма фахового вступного випробування за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» є основним навчально-методичним документом, який визначає перелік питань, що складають зміст вступного випробування та спрямована на забезпечення цільового підходу до оцінки теоретичної підготовки вступників до навчання на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти в ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за освітньо-професійною програмою «Публічне управління економічною і цифровою модернізацією суспільства».

Мета фахового вступного випробування полягає у виявленні рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для опанування здобувачами вищої освіти у подальшому процесі навчання обов'язкових і варіативних дисциплін за програмою підготовки фахівця для здобуття освітнього ступеня «магістра» за 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за освітньо-професійною програмою «Публічне управління економічною і цифровою модернізацією суспільства».

Фахове вступне випробування має комбіновану форму та складається переважно з питань основ економіки, основ менеджменту, основ політології та основ права.

Фахове вступне випробування проходить у письмовій формі у вигляді теоретичних питань. Фахове вступне випробування проводиться упродовж 2-х академічних годин.

Рівень теоретичних знань вступника оцінює фахова атестаційна комісія. Порядок створення, організації та роботи фахової атестаційної комісії регламентується Правилами прийому для здобуття вищої освіти у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна у 2024 році та Положення про Приймальну комісію Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ,
ЩО ВІНОСИТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ**

«ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ»

1. Предмет і функції економічної науки
2. Попит, пропозиція та ринковий механізм
3. Теорія поведінки споживача
4. Теорія виробництва і витрат
5. Ринкові структури
6. Макроекономічні показники в системі національних рахунків
7. Сукупний попит і сукупна пропозиція
8. Макроекономічна нестабільність
9. Грошовий ринок та банківська система
10. Фіскальна політика держави
11. Економічне зростання – суть, види та фактори
12. Основи функціонування підприємства – сутність, види та напрями діяльності
13. Структура та управління підприємством
14. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства
15. Витрати та результати діяльності підприємства
16. Ефект та ефективність діяльності підприємства
17. Міжнародна економічна система – сутність та її елементи
18. Форми і чинники міжнародного руху капіталу
19. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини
20. Міжнародна економічна інтеграція

«ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»

1. Сутність та функціональні сфери менеджменту
2. Організація та її середовище в менеджменті
3. Методи менеджменту: адміністративні; економічні; соціально-психологічні
4. Сутнісна характеристика процесного, системного та ситуаційного підходів у менеджменті
5. Функції менеджменту
6. Інформація і комунікації в менеджменті
7. Управлінські рішення в менеджменті
8. Вплив влади і лідерство в менеджменті
9. Основні поняття та класифікація маркетингу
10. Особливості аналізу маркетингового середовища

- 11.Маркетингова товарна та цінова політика
- 12.Маркетингова політика каналів розподілу
- 13.Сутність підприємництва – суб'єкти, об'єкти та ознаки підприємницької діяльності
- 14.Види підприємництва
- 15.Підприємство як форма організації підприємницької діяльності
- 16.Організація підприємницької діяльності
- 17.Планування підприємницької діяльності
- 18.Ресурсне забезпечення підприємницької діяльності
- 19.Ефективність підприємницької діяльності
- 20.Соціальна відповідальність бізнесу та ділова етика

«ПОЛІТОЛОГІЯ»

1. Теоретичні витоки поняття «політика».
2. Політика як policy, politics та polity.
3. Види політики, суб'єкти та функції політики.
4. Поняття і види влади.
5. Концепції політичної влади.
6. Ознаки політичної влади.
7. Функції політичної влади.
8. Механізми реалізації політичної влади.
9. Структура політичної системи.
10. Ресурси політичної влади.
11. Поняття та функції політичних еліт.
12. Поняття політичного лідерства.
13. Концепції політичного лідерства.
14. Держава: поняття та ознаки.
15. Основні концепції походження держави.
16. Поняття державного устрою та його форми.
17. Форми державного правління.
18. Політичні режими та їх типи.
19. Поняття, функції й типологія політичних партій.
20. Поняття та принципи функціонування громадянського суспільства.

«ОСНОВИ ПРАВА»

1. Незалежність України та процеси євроатлантичної і європейської інтеграції.
2. Конституційний принцип поділу державної влади. Система стримувань

і противаг.

3. Сутність демократії. Пряма (безпосередня) та представницька демократія.
4. Поняття, конституційно-правова регламентація та види референдумів в Україні.
5. Виборче право. Пасивне і активне виборче право, виборчі цензи. Принципи виборчого права.
6. Основні виборчі системи. Особливості виборів Президента України. Особливості виборів народних депутатів України. Особливості місцевих виборів.
7. Демократична підзвітність та підконтрольність публічної влади. Форми участі народу в управлінні державними справами.
8. Система місцевого самоврядування в Україні. Загальна характеристика конституційного статусу органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.
9. Предмет відання територіальної громади. Компетенція органів місцевого самоврядування.
10. Поняття, система та принципи державно-територіального устрою України.
11. Природа прав і свобод людини. Сутність прав і свобод людини.
12. Соціальні права: зміст та гарантії. Право на соціальне забезпечення, право на охорону здоров'я, право на освіту.
13. Загальна характеристика конституційних обов'язків людини та громадянина в Україні
14. Президент України як глава держави. Роль та місце Президента України в системі органів державної влади.
15. Місце виконавчої влади в механізмі державної влади. Система органів виконавчої влади в Україні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Барабаш Ю. Г., Бориславська О. М., Венгер В. М. Конституційне право : підручник ; ОБСЄ. Київ : ВАІТЕ, 2021. 528 с.

2. Бурдін М. Ю., Логвиненко І. А., Лазарев В. В. Теорія держави та права у визначеннях та схемах : довідник. Харків : ХНУВС, 2021. 108 с. URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/11123/Teoriia%20derzhavy%20ta%20prava_dovidnyk_2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Бутурлакiна Т. О. Фiнансова децентралiзацiя як фактор економiчного зростання рeгiонiв. Наук. вiсн. Ужгород, ун-ту. Серiя «Економiка». 2010. № 31 [Електронний ресурс]. Режим доступу:

www.nbuu.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekoi/2010_31/statti/4_8.htm.

4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 37-38. Ст. 189.

5. Величко Л.Ю. Сфера дії трудового права України в умовах євроінтеграції: актуальні проблеми теорії та практики: монографія. Харків: Константа, 2018. 392 с.

6. Величко Л.Ю., Рогова О. Г. Право в публічному управлінні : конспект лекцій. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2021. 120 с.

7. Гордієнко В.П., Оніщенко М.Л., Мальонкіна І.С. Зарубіжний досвід децентралізації публічної влади та можливості його трансформації в Україні. Суми : Вісник СумДУ. Серія «Економіка», № 3. 2019. С. 83-89.

8. Державна політика розвитку сільських територій в Україні в умовах децентралізації: механізми формування та реалізації : монографія / М.А. Латинін, Є. М. Борщук, І. В. Дунаєв та ін. ; за заг. ред. д.держ.упр., проф. М.А. Латиніна. Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2020. 248 с.

9. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / [Шевченко О.В., Романова В.В., Жаліло Я.А. та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук Я.А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.

10. Закоморна К. О. Посібник для підготовки до іспиту з державного (конституційного) права зарубіжних країн. Харків : Право, 2021. 270 с.

11. Інструменти забезпечення ефективності, результативності та якості діяльності органів державної влади / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, О. Бутенко, Ю. Єрченко; за заг. ред. В. Купрія]. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2019. 178 с.

12. Конституційне право України [Текст]: підручник / за заг. ред. Т.М. Слінько; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2020. 592 с.

13. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *ВВР України*. 1996. № 30. Ст. 141.

14. Коротюк М. Г., Коротюк О. В. Режим воєнного стану: правове регулювання. Харків: Видавництво: ОВК, 2022. 50 с.

15. Латинін М.А. Взаємозв'язок функціонування фінансового механізму публічного управління з розвитком сільських територій / М.А. Латинін, В.А. Чернятіна // Децентралізація управління публічними фінансами в Україні: монографія / О.Ю. Амосов, М.М. Коваленко, М.А. Латинін та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. О.Ю. Амосов. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2018 – 200 с.

16. Латинін М.А. Джерела формування фінансових ресурсів територіальних громад / М.А. Латинін // Децентралізація управління

публічними фінансами в Україні : монографія / О.Ю. Амосов, М.М. Коваленко, М.А. Латинін та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. О.Ю. Амосов. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018 – 200 с.

17. Латинін М.А., Іванов Д.В. Закордонний досвід державного регулювання розвитку економічного потенціалу територій // Аспекти публічного управління. – 2019. – Том 7. – №12. – С. 125 - 134.

18. Латинін М.А. Теоретичні основи державного управління регіональним розвитком // Науковий вісник: Державне управління. – 2018. – №1 – С. 57-66

19. Латинін М., Біловіцька Ю. Теоретичні підходи до функціонування механізмів державної політики сталого розвитку «зеленої» економіки в Україні. Науковий вісник: Державне управління 2022 Вип. 1 (11) С. 79-92. [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1\(11\)](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-1(11))

20. Латинін М.А. Фінансово-економічний механізм державного регулювання стратегічного розвитку регіону / М.А. Латинін, О.О. Лукашов // Децентралізація управління публічними фінансами в Україні : монографія / О.Ю. Амосов, М.М. Коваленко, М.А. Латинін та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. О.Ю. Амосов. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2018 – 200 с.

21. Організація діяльності державного службовця / [М. Канавець (кер. авт. колективу), Ю. Лихач, А. Кукуля, В. Дівак, І. Роцин, О. Бутенко, О. Рачинська, Р. Міщенко, Р. Попов, С. Кух, Ю. Федина, Ю. Щепотко; за заг. ред. К. Ващенко]. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 320 с.

22. Петков С. Правознавство. Дніпро: Ун-т імені Альфреда Нобеля, 2021. 360 с.

23. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. *Офіц. вісник України*. 2010. № 92. Том 1. Ст. 3248.

24. Правознавство: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Волошкевич Г.А., Джолос С.В., Дробот Ж.А., та інш. Черкаси, 2019. 686 с.

25. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 року № 2235-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №13. Ст. 65.

26. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.

27. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. Ст.91.

28. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.

29. Про засади державної регіональної політики : Закон України від

5 лютого 2015 р. № 156-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>

30. Про затвердження адміністративно-територіальною устрою базового рівня : розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 р. № 707 730.

31. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. Ст. 222.

32. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. №280/97ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №24. Ст.170.

33. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст.190.

34. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.

35. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

36. Про службу в органах місцевого самоврядування : Закон України від 7 червня 2001 р. № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.

37. Про статус депутатів місцевих рад: Закон України від 11 липня 2002 р. № 93-IV. URL: [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)

38. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.

39. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.

40. Публічне управління: термінол. слов. / уклад.: В.С. Куйбіда, М.М. Білинська, О.М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.

41. Тихоненков Д. А. Історія держави і права зарубіжних країн. Відповіді на екзаменаційні питання: навч. посіб. Харків : Право, 2020. 248 с.

42. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435. *Офіц. вісник України*. 2003. № 11. Ст. 461.

**СТРУКТУРА БІЛЕТУ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(ПИСЬМОВО)**

**Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління»**

Ступінь <i>магістр</i>	
Галузь знань 28 <i>Публічне управління та адміністрування</i>	<i>Вступне фахове випробування</i>
Спеціальність 281 <i>Публічне управління та адміністрування</i>	
Освітньо-професійна програма <i>Публічне управління економічною і цифровою модернізацією суспільства</i>	
На базі ступеня/ОКР: <i>магістр / спеціаліст</i>	

Білет 1

1. Предмет і функції економічної науки.
2. Держава: поняття та ознаки.
3. Незалежність України та процеси євроатлантичної і європейської інтеграції.

Голова фахової комісії _____ / _____ /
підпис *прізвище, ім'я, по-батькові*

Відповідальний секретар
приймальної комісії _____ / _____ /
підпис *прізвище, ім'я, по-батькові*

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПИСЬМОВИХ ВІДПОВІДЕЙ НА ФАХОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

Структура екзаменаційного білету фахового вступного випробування складається з трьох теоретичних питань, на які потрібно дати відповідь письмово.

При перевірці відповіді на теоретичні питання оцінюється рівень самостійності студента стосовно формулювання власного погляду на запропоновану проблему та визначається, чи здатний студент застосувати інноваційний, творчий підхід для розв'язання поставленого завдання.

Для підсумкового оцінювання відповіді на перше теоретичне питання проблемного характеру використовуються такі критерії:

Шкала оцінювання	Критерії оцінювання
61-70	Правильна вичерпна відповідь на поставлене запитання, продемонстровано глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати свою відповідь, наведено приклади
46-60	В основному відповідь на поставлене питання правильна, але є несуттєві неточності
31-45	Відповідь на поставлене питання загалом наведено, але не має переконливої аргументації відповіді, характеристики певних об'єктів
21-30	Відповідь показує посереднє знання основного програмного матеріалу, містить суттєві помилки при трактуванні понятійного апарату
11-20	Відповідь на запитання неповна та містить суттєві помилки
0-10	Відповідь неправильна або відсутня

Для підсумкового оцінювання відповіді на друге та третє теоретичне питання проблемного характеру використовуються такі критерії:

Шкала оцінювання	Критерії оцінювання
56-65	Правильна вичерпна відповідь на поставлене запитання, продемонстровано глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати свою відповідь, наведено приклади
46-55	В основному відповідь на поставлене питання правильна, але є несуттєві неточності
31-45	Відповідь на поставлене питання загалом наведено, але не має переконливої аргументації відповіді, характеристики певних об'єктів
21-30	Відповідь показує посереднє знання основного програмного матеріалу, містить суттєві помилки при трактуванні понятійного апарату
11-20	Відповідь на запитання неповна та містить суттєві помилки
0-10	Відповідь неправильна або відсутня

У випадку використання заборонених джерел вступником на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі. Тривалість фахового вступного випробування – 2 академічні години (90 хвилин). За підсумками вступного фахового випробування вступник може

набрати від 0 до 200 балів включно. Результат іспиту оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів. **Тобто оцінка 100 балів – це вже позитивна оцінка з якою можна брати участь у конкурсному відборі.**

Для проведення вступного випробовування приймальною комісією попередньо готуються білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється засобами наочної інформації на інформаційних стендах приймальної комісії. Вступне випробування проводиться у строки передбачені Правилами прийому до ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Голова фахової
атестаційної комісії

Ігор ДУНАЄВ

Протокол засідання приймальної комісії № 2 від 15 квітня 2024 року

Відповідальний секретар приймальної комісії _____ Сергій ЄЛЬЦОВ